

ประวัติสังเขป
อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ

อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ มีชื่อเดิมว่า บุญรอด สงวนเชื้อ เป็นบุตรนายอ่วม นางทองคำ สงวนเชื้อ เกิด ณ บ้านตลาดบางไทรป่า ตำบลบางไทรป่า อำเภอบางปลา (อำเภอบางเลน ในปัจจุบัน) จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๐

เมื่อจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จากโรงเรียนประชาบาลวัดสัมปทวน ตำบลวัดแค อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม แล้ว ได้บรรพชาเป็นสามเณรเมื่ออายุ ๑๒ ปี ณ วัดสัมปทวน โดย พระปฐมนคราจารย์ (วงศ์ โอทาทวณฺโณ) เจ้าอาวาสวัดสัมปทวน เจ้าคณะจังหวัดนครปฐม เป็นพระอุปัชฌาย์ บรรพชาแล้วได้เข้ามาอยู่เพื่อศึกษาพระปริยัติธรรม ณ วัดก้นมาตุยาราม ถนนมั่งกร อำเภอสามพันหวงค์ จังหวัดพระนคร โดยได้ไปศึกษาพระปริยัติธรรม ณ สำนักเรียน วัดเทพศิรินทราวาส สอบได้เปรียญธรรม ๗ ประโยค เมื่อยังเป็นสามเณร

พ.ศ. ๒๔๘๐ อายุครบอุปสมบท ได้อุปสมบท ณ วัดก้นมาตุยาราม โดยสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ ญาณวโร) วัดเทพศิรินทราวาส เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้นามฉายาว่า สุชีโว หลังจาก อุปสมบทแล้ว ได้สอบพระปริยัติธรรมต่อ และได้เป็นเปรียญธรรม ๙ ประโยค เมื่อพ.ศ. ๒๔๘๒ อายุ ๒๒ ปี

อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ได้เริ่มทำงานทางพระพุทธศาสนาและคณะสงฆ์มาตั้งแต่ เป็นเปรียญธรรม ๘ ประโยค โดยเริ่มทำหน้าที่จัดทำนิตยสารธรรมจักรุ ของมูลนิธิธัมมามกุฏ ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นสมาชิกสังฆสภา ท่านเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย

พระพุทธศาสนา คือ สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย (ปัจจุบันเรียกว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย) การก่อตั้งสภาการศึกษามหามกุฏฯ ในขณะนั้น อาจารย์ต้องใช้ความพยายามและต่อสู้อุปสรรคปัญหาอันเนื่องมาจากการต่อต้านทั้งจากฝ่ายคณะสงฆ์ และฝ่ายบ้านเมืองไม่น้อย แต่ด้วยความมุ่งมั่นและสนับสนุนของพระมหาเถระองค์สำคัญในขณะนั้น ความพยายามของอาจารย์ จึงประสบความสำเร็จในที่สุด ท่านได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะที่ พระศรีวิสุทธิญาณ เมื่ออายุ ๓๐ ปี นับเป็นพระราชาคณะอายุน้อยสุดในขณะนั้น ท่านเป็นผู้สนับสนุนให้ก่อตั้งยุวพุทธศึกษาสมาคม เป็นผู้แทนคณะสงฆ์ไทยไปร่วมประชุมกับ องค์การพระพุทธศาสนาในต่างประเทศ และยังเป็นพระภิกษุไทยรูปแรกที่สามารถแสดงพระธรรมเทศนาและบรรยายเรื่องพระพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งยังเป็นผู้ริเริ่มการเผยแพร่พระพุทธศาสนาแนวใหม่ คือในแนวธรรมนิยายขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย รวมทั้งเป็นผู้ริเริ่มการอธิบายพระพุทธศาสนาแนวประยุกต์กับวิชาการสมัยใหม่

เนื่องจากเป็นผู้มีความสามารถในการเขียน การพูด หรือการเทศน์ ซึ่งเป็นการอธิบายพระพุทธศาสนาในแนวใหม่ ทั้งในภาษาไทย และในภาษาอังกฤษ จึงทำให้อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ เป็นพระภิกษุหนุ่มที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วประเทศในนามว่า สุชีโวภิกษุ

ในปีพ.ศ. ๒๔๙๕ อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ได้ลาสิกขา ขณะเมื่ออายุ ๓๕ ปี มีสมณศักดิ์เป็นที่ พระศรีวิสุทธิญาณ เมื่อลาสิกขาแล้วจึงได้เปลี่ยนชื่อจาก บุญรอด สงวนชื่อเป็น สุชีพ ปุญญานุภาพ

เมื่อลาสิกขาแล้ว ได้เข้ารับราชการเป็นเลขานุการรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรมเป็นที่ปรึกษา ผู้อำนวยการ องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อ.ส.ท. รองผู้อำนวยการ อ.ส.ท. (ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนเป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) จนเกษียณอายุราชการ ในระหว่างรับราชการอยู่นั้นได้เป็นอาจารย์พิเศษสอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย รวมทั้ง สถาบันการศึกษา และหน่วยงานราชการอื่น ๆ อีกมาก

โดยเฉพาะงานด้านพระพุทธศาสนา อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ได้อุทิศตนให้แก่พระพุทธศาสนาในทุกด้าน นับตั้งแต่ดำรงอยู่ในสมณเพศ เริ่มแต่ดำริและเป็นที่กำลังสำคัญในการก่อตั้ง สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย โดยเป็นผู้ร่างหลักสูตร ระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนเป็นผู้บริหารการศึกษา จัดการเรียนการสอน รวมทั้งเป็นอาจารย์สอนในสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย จนกระทั่งลาสิกขา แม้เมื่อ

ลาสิกขาแล้ว ยังเป็นที่ปรึกษา และเป็นอาจารย์สอนวิชาต่าง ๆ มาโดยตลอดจนวาระสุดท้ายของชีวิต

ตำแหน่งกรพระพุทธศาสนาทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ได้ทำหน้าที่และช่วยเหลืองานด้านต่าง ๆ มาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก (พ.ส.ล.) อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ก็ได้เกี่ยวข้องช่วยเหลือมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ และตลอดมาจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต

ผลงานสร้างสรรค์ในเชิงวิชาการทางพระพุทธศาสนา อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ เป็นผู้ริเริ่มและสร้างสรรค์ไว้ในหลายด้านหลายสาขา คือ ตำราวิชาการ ปาฐกถา ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คำบรรยาย บทความ ธรรมเนียม เรื่องแปล บันทึกเบ็ดเตล็ด รวมแล้วมากกว่า ๒๐๐ เรื่อง ตัวอย่างผลงานชิ้นสำคัญ ๆ เช่น พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน คุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ศาสนา ศาสนาเปรียบเทียบ หลักพระพุทธศาสนา ใต้ร่มกาสาวพัสตร์ กองทัพธรรม นันทะ - ปชาบดี ลุ่มน้ำนมมหา เซึ่งผาหิมพานต์ อาทิตยขึ้นทางทิศตะวันตก พจนานุกรมศัพท์ พระพุทธศาสนา ไทย - อังกฤษ อังกฤษ - ไทย เป็นต้น

อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ สมรสกับนางสาวเพ็ญสุข ศิวะดิษฐ์ มีบุตรธิดา ๔ คน คือ

๑. นางตฤณาท สุวรรณานนท์
๒. นางสมัญญา ฝั่งไพบูลย์
๓. นายฐานันตร์ ปุญญานุภาพ
๔. นายชัญญพัฒน์ ปุญญานุภาพ

อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ณ โรงพยาบาลกรุงเทพ สิริอายุได้ ๘๓ ปี ๒๑ วัน